

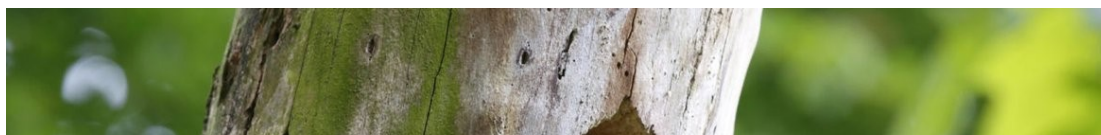
ZWARTE SPECHT

Black Woodpecker, *Dryocopus martius* - Spechten (Picidae)

De zwarte specht is een geheimzinnige bosvogel met een teruggetrokken levenswijze. Kan elk jaar een nieuw nest uithakken in dikke loofbomen. Zo biedt de zwarte specht holten voor bosuilen, boommarters en vele andere soorten. Ze zijn schuw en vliegen snel weg zodra ze een mens waarnemen, of blijven uit het zicht aan de andere kant van de boom. De roffel van de zwarte specht is langzamer, langer en zwaarder dan de grote bonte specht, als een mitrailleur.

SNEL NAAR INFORMATIE OVER:

- Herkenning
- Leefwijze
- Verspreiding en aantal
- Bescherming
- Wet- en regelgeving

HERKENNING

Grote zwarte vogel waarvan de man een geheel rode kruin heeft en de vrouw alleen rood op de achterkruin. Vliegt als een gaai, flapperend in een rechte lijn en niet golvend zoals andere spechten. De zwarte specht heeft een zware en harde roffel. In nawinter en voorjaar tijdens frisse ochtenden is een lachend baltsgeluid te horen, minder 'rond' dan dat van de groene specht.

GELUID

In vlucht een luid "kru-kru-kru-kru...". In zit een ver dragende klaaglijke roep "kli-èèèhh". In voorjaar een lachende roep. Daarnaast o.a. kauwachtige geluiden bij de balts. Roffelt hard en lang.

- ♪ Voorjaarsroep en zitroep
- ♪ Roep
- ♪ Roffel
- ♪ Baltsend paar

45-55 cm, spanwijdte 64-68 cm

DEZE SOORT LIJKT OP:

Zwarte kraai ⊕

Groene specht ⊕

Grote bonte specht ⊕

Cursus Vogels in Nederland

In deze gratis online vogelcursus voor beginners leert u in tien vogellessen veel vogels en hun geluiden herkennen. Van tuinvogels, bosvogels, weidevogels en watervogels tot vogels van het waddengebied. Met handige tips, filmpjes en ezelsbruggetjes om vogels te leren kijken en vooral van vogels te genieten.

Camilla Dreef & Nico de Haan

Schrijf u in

LEEFWIJZE

BROEDEN

Territoriaal, heeft groot territorium. Heeft 1 legsel per jaar met meestal 3-5 eieren. Legtijd maart-mei. Broedduur 12-14 dagen. Jongen vliegen uit na 24-31 dagen. Hakt elk jaar een groot nieuw nest in een dikke loofboom, vaak een oude beuk, maar ook Amerikaanse, grove den en lariks. Nestopening ovaal die door boomgroei ook wel rond wordt.

LEEFGEBIED

Zwarte spechten komen in Nederland het meest voor in uitgestrekte naaldbossen, afgewisseld door beukenlanen en -percelen. Ze hakken hun nestholte vooral uit in dikke beuken. Zwarte spechten foerageren graag in jong naaldhout op mieren (vooral houtmieren) en eten ook larven van in dood hout levende kevers.

VOEDSEL

De zwarte specht is gespecialiseerd in het eten van houtmieren, maar ze eten ook larven van kevers. Hakt met snavel kenmerkende grote gaten in strompen en takken en stammen die op de grond liggen.

VOGELTREK

De zwarte specht is een standvogel. Jonge vogels zwerven rond om een eigen territorium te vinden.

Gratis magazine Vogels Dichterbij

Leer de bekendste tuinvogels beter kennen met Vogels Dichterbij. Dit gratis magazine staat boordevol mooie foto's over vogels kijken en met veel praktische tips over vogels voeren, nestkastjes en vogelvriendelijke tuinen. Bestel Vogels dichterbij meteen en ontvang aantrekkelijke korting op leuke producten

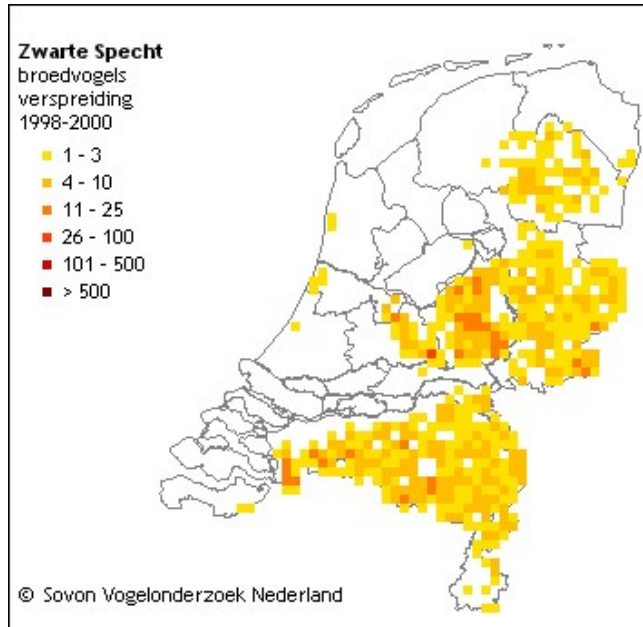
Aantal broedparen

1100-1600 (in 1998-2000)

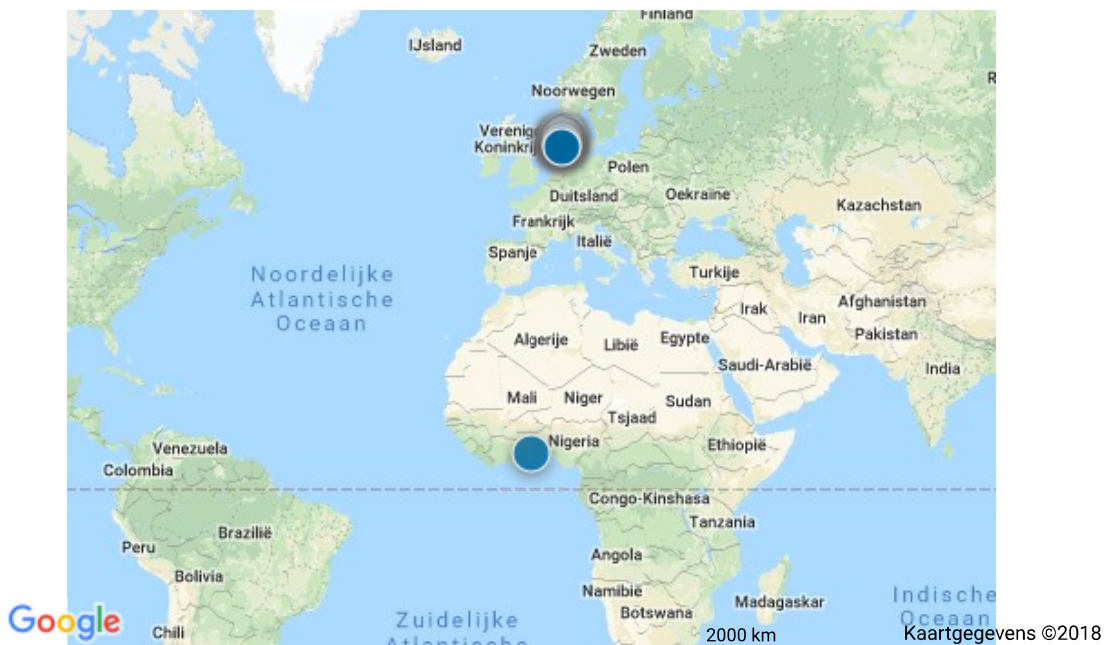
Geschat maximum aantal
overwinteraars/doortrekkers

klein aantal

Bron: Sovon Vogelonderzoek Nederland

Meer weten over trends? Kijk op sovon.nl.

WAARNEMINGEN

Bron en meer waarnemingen: Waarneming.nl

Kijktip

Zoek de zwarte specht in Nederland vooral in de bossen van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe.

IN EUROPA

Zwarte spechten komen voor op het vaste land van Europa in de bosrijke gebieden, tot in Azië.

Meer informatie

- BirdLife International

BESCHERMING

In de jaren twintig en dertig werd de vogel vervolgd, vanwege vermeende schade aan de bosbouw.

De aantallen zwarte specht laat landelijk gezien een stabiele ontwikkeling zien, al nemen de aantallen wat af. In het noordoosten nam de soort af, misschien door een andere vorm van bosbouw, waardoor er minder houtmieren te vinden zijn op open plekken. In de bossen van de binnenduinstrand is de soort uiterst schaars geworden, mogelijk door predatie van de havik.

WAT KUNT U DOEN

Terrein beherende organisaties kunnen in hun beheer maatregelen nemen die gunstig zijn voor de zwarte specht. Belangrijk daarbij zijn maatregelen die de mierenstand bevorderen, het afzien van werkzaamheden tijdens het broedseizoen, oude beuken/Amerikaanse eiken laten staan (als broedplek) en een goede geleiding van recreanten, omdat de zwarte specht gevoelig is voor verstoring.

MEER WETEN?

- Sovon Vogelonderzoek Nederland
- Film over zwarte spechten

Downloads

📄 Broedbiologie van de Zwarte Specht in Nederland (pdf, 859 Kb)

WET- EN REGELGEVING

De zwarte specht is een beschermde inheemse diersoort. Net als alle andere vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen zijn zwarte spechten beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn. De bescherming van de zwarte specht is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming.

ALGEMENE REGELS

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. Deze verboden gelden in heel Nederland.

De wet verbiedt:

- het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
- het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
- het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
- het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2).

Overtreding van deze verboden is een economisch delict en kan leiden tot strafrechtelijke vervolging. De verboden worden ook bestuursrechtelijk gehandhaafd. Uitzonderingen op de verboden zijn opgenomen in de wet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving. De wet voorziet in een algemene bevoegdheid voor de provincie (en in sommige gevallen het Ministerie van Economische Zaken) om onder strikte voorwaarden een ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verboden (artikel 3.3).

BIJZONDERE REGELS

De Wet natuurbescherming biedt bescherming aan alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen van vogels. De nestbescherming geldt voor alle soorten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Nesten van zwarte spechten zijn niet standaard het gehele jaar beschermd. Nader onderzoek kan nodig zijn, omdat de nesten wel jaarrond bescherming genieten als zwaarwegende

feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Verschillende broedgebieden van de zwarte specht zijn aangewezen en beschermd als Natura 2000-gebied op grond van hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Dit zijn Brabantse Wal, Drents-Friese Wold & Leggelderveld, Dwingelderveld, Maasduinen en Veluwe. Voor deze gebieden gelden strenge regels voor alle plannen, projecten en andere handelingen die mogelijk significante negatieve effecten kunnen hebben op de natuurwaarden waarvoor het gebied is aangewezen. De betreffende gebieden zijn te vinden in onderstaande database van het Ministerie van Economische Zaken.

MEER WETEN?

- Juridische bescherming van vogels
- Beschermdde planten, dieren en natuur (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)
- Soortendatabase (Ministerie van Economische Zaken)
- Gebiedendatabase (Ministerie van Economische Zaken)

© Foto's: AGAMI © Illustraties vogels: Elwin van der Kolk © Video's: Natuur Digitaal

ZOEK

VERRAS ME MET NOG EEN VOGEL >